

E-seminar: Direktiva o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (EIA direktiva)

Senka Šifkovič Vrbica, oktober 2017

Ko se opravi strateška presoja vplivov na okolje na ravni planov, programov, prostorskih načrtov, se za posamezen poseg opravi še presoja vpliva konkretnega projekta na okolje. Pri nas je opredeljena kot presoja vplivov na okolje – PVO, izrazi pa se v okoljevarstvenem soglasju. Presojo vplivov na okolje ureja [Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje](#) ([Directive 2011/92/EU of the European Parliament and of the Council of 13 December 2011 on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment](#)), ki je bila spremenjena z [Direktivo 2014/52/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje](#) ([Directive 2014/52/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 amending Directive 2011/92/EU on the assessment of the effects of certain public and private projects on the environment](#)), ki je stopila v veljavo 16. junija 2017. Neuradno prečiščeno besedilo je dostopno na [spletni strani direktive](#) v [angleščini](#). Direktiva je nadomestila prejšnjo [Direktivo Sveta 85/337/EGS z dne 27. junij 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje](#). Presoja vplivov na okolje je najmočnejše orodje varstva okolja, zato je ta direktiva med horizontalnimi sistemskimi ureditvami med najpomembnejšimi.

Direktiva se uporablja pri presoji vplivov na okolje tistih javnih in zasebnih projektov, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje. Taki projekti morajo skozi presojo vplivov in pridobiti okoljevarstveno soglasje. Projekti, ki jih je potrebno presojati, so navedeni v prilogi direktive. Pri tem je direktiva široka, saj določa, za katere projekte je presoja obvezna, za druge pa se od primera do primera presoja ali je glede na merila postavljena v prilogi direktive, presoja vplivov na okolje glede na njegove značilnosti potrebna (predhodna presoja – *screening*). Presoja se vpliv na prebivalstvo in zdravje ljudi, biotsko raznovrstnost, zemljišča, tla, vodo, zrak in podnebje, materialne dobrine, kulturno dediščino in krajino ter medsebojno delovanje navedenih dejavnikov. Pobudnik postopka je nosilec projekta/posega, ki lahko od pristojnega organa pred vložitvijo prošnje za soglasje zaprosi za mnenje o informacijah, ki jih mora priskrbeti (tudi podrobnosti teh informacij – *scoping*). Direktiva zahteva tudi čezmejno presojo vplivov, če se država, kjer bo projekt izveden zaveda, da bi lahko ta pomembno vplival na okolje tudi v drugi državi.

V postopku presoje je pomembno sodelovanje javnosti (6. člen). Temeljno vodilo sodelovanja je zahteva direktive, po kateri javnost, ki utegne biti prizadeta s posegom in nevladne organizacije (s statusom delovanja v javnem interesu na področju varstva okolja) mora dobiti zgodnje in učinkovite priložnosti sodelovanja v postopku presoje vplivov na okolje, da lahko v razumnih časovnih rokih izrazi svoja mnenja in pripombe v času pred odločitvijo pristojnega organa, ko so odprte še vse možnosti. Sprejeta odločitev mora biti objavljena. Tisti, ki po nacionalni zakonodaji izkažejo zadosten interes in nevladne organizacije, ki imajo poseben status (v javnem interesu na področju varstva okolja imajo po direktivi pravico, da pred ustreznim organom ali sodiščem izpodbijajo vsebinsko ali postopkovno zakonitost odločitev, dejanj ali opustitev v postopku presoje vplivov na okolje, vključno s kršitvijo pravic sodelovanja javnosti. Državam članicam je prepuščeno, da določijo, na kateri stopnji se lahko izpodbijajo odločitve, dejanja ali opustitve.

Več koristnih napotkov je možno najti na [spletni strani direktive](#), kjer so objavljeni različni vodniki, analize in sodna praksa.